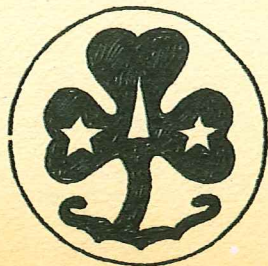

Alþjóðastarf

- 278 alþjóðastarf
alþjóðlegar
skátamiðstöðvar**
- 279 Norðurlöndin**
- 280 skátastarf í öðrum
löndum**
- 281 22. febrúar**
- 282 þróunarlönd/iðnríki**
- 283 að taka barn í fóstur**
- 284 Jamboree
skátavegabréf
pennavinir**

Skátahreyfingin er alþjóðleg

Alþjóðlegar skátamiðstöðvar

Víðs vegar um heiminn eru skátamiðstöðvar sem eru opnar öllum skátum. Fjórar þeirra eru í eigu WAGGS. Sú fimmta heyrir undir WOSM, það er sjálfseignarstofnunin **Kandersteg** í Sviss. Þessi miðstöð hefur töluvert mörg ár að baki og býður skíðapjálfun, fjallgöngur og ýmis alþjóðleg skátastörf bæði fyrir drengi og stúlkur. Aðeins nokkurra tíma fjallganga er þaðan til **Our Chalet** (skálans okkar) sem er í eigu WAGGS. Í þessari miðstöð er svipuð starfsemi og í Kandersteg en er fyrst og fremst ætluð stúlkum. Drengir eru þó einnig velkomnir.

Olave Centre í London ber nafn Lady Baden-Powell sem hét Olave. Í miðstöðinni er **alþjóðaskrifstofa kvenskáta** (World Bureau) og **Pax Lodge** (Friðarskáli) sem var opnaður í mars 1991. Þegar þessi síðasti áfangi var tekinn í notkun réttist draumurinn um að geta aftur boðið skátum úr öllum heiminum nútímalegt húsnæði á námskeiðum og ráðstefnum.

Í **Pax Lodge** er þar að auki húsnæði fyrir námsmenn og aðra sem þurfa að dveljast í London í lengri tíma.

Önnur alþjóðleg miðstöð er í Indlandi. Það er **Sangam** sem er í eigu WAGGS. Hér er fyrst

Allir skátar í heiminum hafa sama einkunnarorðið: **Ávallt viðbúinn**. Englendingar segja: Be prepared og í Svíþjóð er það: Var Redo. Merkingin er sú sama á öllum tungumálum: Vertu athugull og tilbúinn til að gera þitt besta. Táknid er einnig það sama. Hjá drengjaskátum er það franska liljan og hjá kvenskátum írski smárin.

Skátalög og skátaheit eru að efni til hin sömu alls staðar í heiminum. Baden-Powell samdi lög og heit árið 1908 með hliðsjón af gömlum heitum sem skjald-

og fremst lögð áhersla á að kynna og vinna að stærri verkefnum í þágu indverskra barna en auðvitað eru alþjóðleg skátastörf einnig stunduð í miðstöðinni.

Loks er ein af alþjóðamiðstöðvum WAGGS í Mexíkó, **Our Cabana**. Þar er lögð stund á hefðbundna handið og þjóðfræði auk alþjóðastarfsins. Í miðstöðinni eru einnig unnin þjónustuverkefni í þágu mexíkanskra barna.

Ítarlegri upplýsingar um allar miðstöðvarnar er hægt að fá á skrifstofu BÍS og hjá alþjóðaráði.

Það er mikið ævintýri að taka þátt í einu dagskrártímabili (um 10 dagar) í einhverri alþjóðamiðstöðinni.

Our Chalet var opnað árið 1932 fyrir kvenskáta alls staðar að úr heiminum. **Our Chalet** er í Adelboden í svissneska landshlutnum Berner Oberland.

sveinar unnu á miðöldum.

B-P breytti orðalaginu þannig að það hentaði börnum og unglingum þess tíma og á sama hátt hefur orðalaginu einnig verið breytt síðar svo að skátar okkar tíma geti skilið það.

Nokkur ytri auðkenni skáta er að finna um allan heim. Það eru einkennisbúningurinn og skátakveðjan. Margir aðrir bera einnig einkennisbúninga en þríhyrnda hálsklúturinn er sérstakt auðkenni skáta.

Skátar heilsast með vinstri hendi. Þessi hefð á rætur sínar að

rekja til þess tíma er B-P dvaldist í Vestur-Afríku. Þar var síður að kasta skildinum, sem var í vinstri hendi, og ganga síðan með útrétta hönd að þeim sem viðkomandi treysti og vildi vingast við. Auk þess er vinstri höndin nær hjartanu.

Skátakveðjan með þremur útréttum miðfingrum táknar, eins og blöðin á smáranum og liljunni, þrjá liði skátaheitsins. Hringurinn, sem þumalfingur og litlilingur mynda, táknar vináttu þar sem hinn sterkari verndar hinn veikari, vináttu sem nær um allan heim.

Alþjóðlegar grundvallarreglur

Það eru skátar í meira en 100 löndum í öllum heimshlutum. Viðurkennd skátabandalög eru meðlimir í alþjóðabandalögum kvenskáta og drengjaskáta: The World Association of Girl Guides and Girl Scouts, skammstafað WAGGGS, og The World Organization of the Scout Movement, skammstafað WOSM.

Til að verða viðurkennt af alþjóðabandalögnum, þarf skátabandalag að samþykka grundvallarreglur alþjóðlegs skátastarfs og láta þær koma fram í lögum sínum.

Þar að auki þarf bandalagið að ná til alls landsins, hafa sjálfsforræði, vera opið öllum án tillits til kynþáttar, trúar og stjórnmálaskoðana og vera óháð öðrum sérhagsmunum.

WAGGGS og WOSM hafa orðað sömu hugsun hvort á sinn hátt.

Hana má í stuttu máli orða á þessa leið:

Grundvallaratriði skátahreyfingarinnar um allan heim eru að skátar

- **hafi skyldur gagnvart Guði**, þ.e.a.s. viðurkenni tilvist andlegra máttarvalda og leiti andlegs styrks sem er mannum æðri,
- **hafi skyldur gagnvart öðrum**, þ.e.a.s. finni til ábyrgðar gagnvart því samfélagi sem þeir lifa í, séu hjálplegir við aðra og vinni að alþjóðlegri vináttu,
- **hafi skyldur gagnvart sjálfum sér**, þ.e.a.s. beri ábyrgð á eigin heilsu, þroska, sjálfsaga og skapandi hugsun,
- **sýni öllu lifandi virðingu**, þ.e.a.s. virði verðleika náungans, taki tillit til dýra og gróðurs þegar þeir ferðast í náttúrunni og verndi hana, því hún er forsenda alls lífs.

Alþjóðasamtökin gefa einstökum bandalögum frjálsar hendur til að orða markmið, lög og heit að því tilskildu að grundvallarreglurnar felist í þeim.

Í tímanna rás hefur orðalag grundvallarreglnanna verið endurskoðað.

Norður- lönd

Norðurlöndin eru **Danmörk, Finnland, Ísland, Noregur og Svíþjóð**.

Færeyjar og Grænland heyra undir Danmörku hvað varðar utanríkismál. Færeyjar fengu heimastjórn 1948. Heimastjórn Grænlands var lögbundin 1979 og er í stöðugri þróun.

Álandseyjar tilheyra Finnlandi en 1951 fengu þær aukið sjálfstæði og er landshöfðingi þeirra tengiliður við finnsku ríkisstjórnina.

Sjálfstjórnarsvæðin Álands-eyjar, Færeyjar og Grænland eiga hvert 2 fulltrúa í Norður-landaráði.

Norðurlöndin fimm ásamt Færeyjum eiga einn karl- og einn kvenfulltrúa í **Norrænu samstarfsnefndinni** (Nordisk Samarbejdskomité).

Nefndin kemur saman einu sinni á ári og tekur ákvarðanir um sameiginlegt starf, t.d. leiðbeinendanámskeið (LTK námskeið), ráðstefnur og foringjaþjálfun, ásamt verkefnum og ferðum fyrir dróttskáta. Ákvarðanir um starfsáætlun eru teknar þriðja hvert ár á **Norðurlandaráðstefnunni**, sem hefur ákvörðunarvald í norræna samstarfinu.

Norræna samstarfsnefndin fær styrk til verkefna og skipulagningar úr Menningarmála-sjóði Norðurlanda.

Auk þess er hverju bandalagi og deildum þeirra frjálst að hafa samband við og standa að verkefnum með skátum annars staðar á Norðurlöndunum.

Skátastarf í öðrum löndum

Það mætti halda að skátastarfið sé eins í öllum heiminum.

Víða er unnið að sömu verkefnum og hér á landi, eins og t.d. hjálp í viðlögum, fundum og ferðum og tjaldbúðarstörfum, en í sumum löndum er starf í þágu þjóðfélagsins ríkur þáttur í skátastarfinu. Á **Ítalíu** taka skátarnir þátt í upplýsingarhæfð gegn fíkniefnamisnotkun ungs fólks – og í þriðja heiminum er ekki síst lögð áhersla á félagslega þáttinn.

Í **Mexíkó** hafa skátar stofnað „skóla“ þar sem þeir kenna börnunum í sveitabörpunum að lesa. Skólarnir eru stofnaðir þar

sem venjulegir skólar eru ekki eða þar sem fátækir landbúnaðarverkamenn geta ekki borgað skólagjöldin.

Í **Botsvana** hafa skátar reist skýli og almenningssalarnir fyrir yfirvöld staðarins.

Skátastarfið þróast á mismunandi hátt eftir þörfum og forsendum hvers lands. Það gerir það að verkum að skátahreyfingin verður spennandi félagsskapur og hreyfing.

Og alls staðar eru lög og heiti sameiginlegur grundvöllur.

Hið alþjóðlega er mikilvægur þáttur í skátastarfinu því að það gefur skátunum:

- skilning og þekkingu á mismunandi menningu og lífsháttum,
- skilning á því að heimurinn er ein heild þar sem allir hafa þörf hver fyrir annan,
- skilning á hversu mikilvægt það er að alheimssamfélagið sé grundvallað á réttlæti fremur en góðgerðarsemi.

Hægt er að fá upplýsingar og hugmyndir í sambandi við alþjóðastarf í bókum eins og „Scouting Round the World“ og „Trefoil Round the World“ (fást á skrifstofu BÍS). Það er líka tilvalið að hafa samband við skáta og aðra sem dvalið

22. febrúar

hafa erlendis um lengri eða skemmri tíma.

Tilvalið er að vinna með efnið „Skátastarf í öðrum löndum“ kringum 22. febrúar en auðvitað má einnig fjalla um það við önnur tækifæri eins og heim-sókn erlendra skáta eða á degi Sameinuðu þjóðanna (24. október).

Kvenskátar í öllum heiminum – og þó nokkur hluti drengjaskáta – halda á hverju ári upp á 22. febrúar.

Þetta er afmælisdagur Baden-Powell hjónanna.

Sú hefð að halda upp á 22. febrúar á rætur sínar að rekja til þess að Lady Baden-Powell fékk þá ágætu hugmynd að skátar gerðu eitthvað fyrir fjárhagslega bágstadda skáta í stað þess að senda henni hauga af afmælistortum.

Hugmyndin þróaðist og dagurinn er nefndur á ensku „Thinking Day“, hugleiðingardagurinn. Sú hefð myndaðist að senda kveðjur til skáta utanlands sem innan þennan dag eða hugsa sérstaklega til þeirra. Í mörgum löndum borga skátar

smáupphæð í Thinking Day sjóðinn 22. febrúar.

Fé úr sjóðnum er notað til að koma á fót skátastarfi og styðja það, einkum í þriðja heiminum. Þessi siður var þekktur meðal íslenskra kvenskáta fyrir nokkrum áratugum en hefur nú lagst af. E.t.v. vilja einhverjir skátaflokkar endurvekja hann og geta þá sent peningana á skrifstofu BÍS sem sér um að koma þeim til skila. Söfnun í sjóðinn gæti verið fastur liður á skátafundum 22. febrúar en gætið þess að söfnunin verði ekki aðalatriðið.

Það er þrátt fyrir allt mikilvægara að gera eitthvað skemmtilegt – og jafnframt fræðandi – sem tengist alþjóðlegu skátastarfi.

Evrópusamstarf skáta

Í fyrstu voru Evrópuráðstefnur WOSM-drengjaskátanna og WAGGGS-kvenskátanna aðskildar, en árið 1974 voru ráðstefnurnar haldnar á sama stað í fyrsta skipti í Reykjavík og voru þær að hluta til sameiginlegar.

Ráðstefnan í Reykjavík tókst mjög vel. Síðan hafa allar Evrópuráðstefnur skáta verið haldnar samtímis á þriggja ára fresti og að hluta til sameiginlega. Réttarstaða þeirra gagnvart alþjóðabandalögum er þó ólík. Ráðstefna kvenskáta hefur verið ráðgefangandi gagnvart WAGGGS, en Evrópuráðstefna WOSM hefur haft ákvörðunarrétt í málefnum Evrópuskáta.

Íbáðum bandalögum hafa verið kosnar Evrópunefndir til að fara með mál svæðanna á milli ráðstefnanna.

Á Evrópuráðstefnunni árið 1992 gerðust þau tíðindi að samþykkt var að sameina starf

WAGGGS og WOSM í Evrópu. Ein Evrópuskrifstofa verður starfrækt í Brussel í Belgíu.

Vonast til að þetta nána samstarf Evrópuskáta verði upphafið að nánari tengslum milli alþjóðasamtakanna, WAGGGS og WOSM.

Evrópunefndirnar og skrifstofurnar hafa veitt aðildarlöndunum í Evrópu margvíslega þjónustu, t.d. á sviði foringjaþjálfunar og eflingar kynna milli landa. Evrópuráðið og Evrópubandalagið veita ríflega styrki til æskulýðsstarfs, t.d. ferðastyrki til námskeiða, og Evrópuráðið rekur evrópska æskulýðsmiðstöð í Strassbourg þar sem skátar fá reglulega inni með námskeið og námstefnur, þátttakendum nærri að kostnaðarlausu.

Þá hafa Evrópunefndirnar gengist fyrir samkomum, t.d. Eurofolk, sem er e.k. skátamót fyrir 18-22 ára æskufólk.

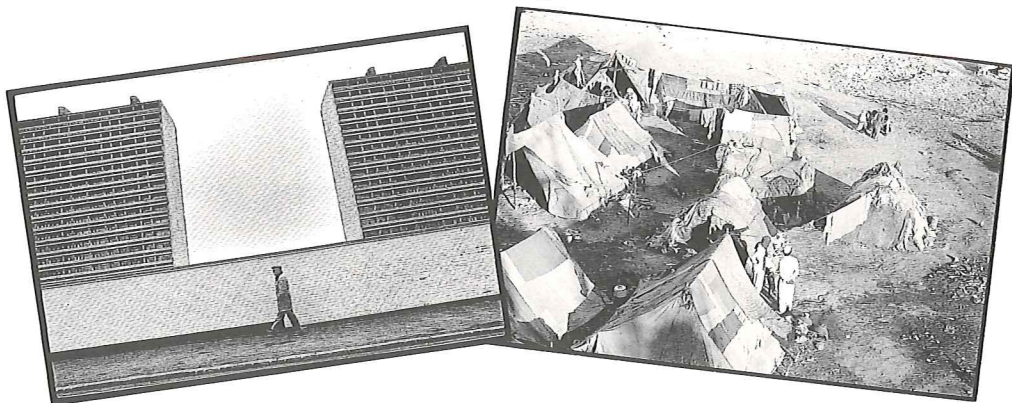

Þróunarríki/iðnríki

Þróunarríki er ríki þar sem efnahagsmál og félagsmál eru vanþróuð. Sem dæmi um þróunarland má nefna Súdan. Iðnríkin

eru oft kölluð þróuð ríki. Ísland er í hópi iðnríkja. Ástandið er mjög ólíkt í þessum tveimur flokkum landa og ástæðurnar

fyrir þessum mismun eru fjölmargar.

Súdan – skátasamstarf í þriðja heiminum

Um allan heim taka skátar þátt í fjölbjóðlegu starfi. Á árunum 1976 til 1983 störfuðu danskir skátar í Det danske Spejderkorps til dæmis að verkefni í Súdan í samvinnu við skátabandalagið í Súdan.

Fyrsta verkefnið var fólgið í því að setja upp kjúklingabú rétt við ána Níl í þorpi sem heitir Umm Dohm í nágrenni höfuðborgarinnar Khartoum. Eftir margra ára vinnu og fjölmargar vinnubúðir á kjúklingabúinu ákváðu Danirnir að koma á laggirnar nýju verkefni í suðurhluta Súdan í þorpinu Rejaf í grennd við borgina Juba.

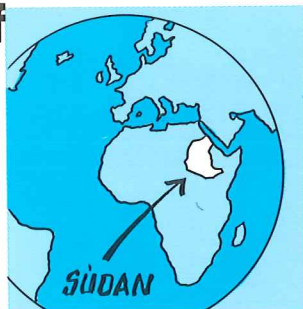
Bæði verkefnið voru rekin þannig að vinnubúðir með dönskum skátaforingjum og dróttskátum voru settar upp með reglulegu millibili, venjulega einu sinni á ári í Umm Dohm og Rejaf. Danskur ráðgjafi var bú-

settur í landinu að frátöldum stuttum hléum. Starf hans var að hluta til fólgið í því að hafa yfirumsjón með uppbyggingunni og síðar rekstri búanna og að hluta til að standa fyrir eða styðja við þjálfun skátanna í súdanska bandalaginu.

Súdönsku skátarnir hafa unnið að uppbyggingu búanna og síðan við rekstur þeirra og hafa að sjálfsögðu tekið þátt í vinnubúðunum með dönsku skátunum.

Í Det danske Spejderkorps hafa verið gefin út starfsverkefni um þróunarlönd og sér í lagi um Súdan, og eru þau ætluð öllum aldurshópum.

Markmiðið með verkefnunum í Súdan hefur ekki aðeins verið að byggja upp búin í Súdan heldur ekki síður að auka skilning manna í milli í þessum ólíku löndum.

Kjúklingar

Hornsteinninn að byggingunni undir kjúklingabúinu var lagður í fyrstu vinnubúðunum árið 1976/77 og árið 1980 var búinu afhent súdönsku skátunum.

Í búinu eru 11 hús sem samlagt eru 1200 m², 160 000 m² áveitusvæði, dælur og leiðslur sem eru um 2000 m að lengd og vatnshreinsistöð. Ennfremur er þar allur nauðsynlegur búnaður fyrir kjúklinga- og grænmetisframleiðslu ásamt kennsluhúsnæði og íbúðarhúsum.

Megintilgangurinn með

Um þróunarríkin gildir almennt:

- flest þróunarríkin hafa verið evrópskar nýlendur,
- fámenn, rík yfirstétt fer með völdin og hefur ekki áhuga á að deila þeim með öðrum,
- það vantar peninga til að skapa atvinnu,
- mörg fjölþjóðleg fyrirtæki hafa geysimikið vald sem þau beita gagnvart ríkisstjórnun og valdastofnunum landanna,
- aðstæður skóla eru slæmar,
- félags og heilbrigðiskerfið er ófullkomið,
- íbúafjöldinn er of mikill og eykst stöðugt,

- holl fæða er of dýr fyrir fyrir hinn almenna íbúa.

Oft fer það svo að þróunarríki sem hefur verið „þróað“ með aðstoð og stuðningi endar með því að verða enn fátækara en áður.

Þegar samið er um stuðning fylgir oft sú kvöð, að þróunarríkið þarf að kaupa iðnvörur fyrir ákveðinn hluta styrksins – allt að 100% – eða að allar vörur sem nota þarf við stærri verk skuli kaupa í stuðningslandinu, hvernig sem verðið er annars staðar. Þannig halda þróunarríkin áfram að vera fátæk og öðrum háð.

„Að taka barn í föstur“

Góð leið til að kynnast þróunarstarfi er að taka eitt eða fleiri börn í þróunarríkjum í föstur.

Með því skuldbindur viðkomandi sig til að borga ákveðna upphæð mánaðarlega sem er notuð til framfærslu barnsins. Hér á landi er hægt að snúa sér til SOS barnaþorpanna ef maður vill taka barn í föstur á þennan hátt. Hægt er að fá nánari upplýsingar hjá SOS-barnaþorpunum í síma 642910. Ópið er tvisvar í viku eftir hádegi.

rekstri búanna er að framleiða kjúklinga og að framleiða fóður handa þeim að hluta til. Hluti kjúklinganna er seldur dags-gamall til annarra kjúklingabúa. Aðrir eru fódraðir í nokkurn tíma og seldir til slátrunar. Lítil hluti þeirra er alinn til undaneldis, þ.e. til að sjá búunum fyrir eggjum. Sum þeirra eru seld, en önnur eru notuð til að klekja út kjúklingum á búinu.

Iðnnám

Á námskeiðunum sem haldin voru í tengslum við vinnubúðirnar komu fram óskir um að læra meira og fá meiri verklega þjálfun, bæði á verkstæðunum og við grænmetisræktunina.

Það féll vel að hugmyndinni að baki verkefnisins að aðstoða skátana við að koma upp gördum við hús sín og eiga þannig þátt í að bæta matvæla-

framboðið.

Komið var á laggirnar eins árs iðnnámi á sviði búskapar, trésmíði og málmiðnaðar. Á þessu námsári fengu lærlingarnir lítils háttar laun og náminu lauk með prófi og afhendingu prófskírteinis.

Margir þessara lærlinga voru síðan ráðnir til starfa hjá öðrum hjálparstofnunum í Súdan.

Snigildælan

Jarðvegurinn á búunum tveimur er mjög frjósamur, en nauðsynlegt er að vökva, þar sem þurrkatíð ríkir í 5-8 mánuði á ári.

Í Umm Dohm er vatninu dælt upp úr Níl með dísel-dælum. Þá þurfa að vera stöðugar birgðir af eldsneyti fyrir hendi. Á Rejafsvæðinu er ekki rafmagn og oft erfitt að útvega eldsneyti. Þar var því útþúin snigildæla sem

eingöngu var drifin áfram af straumvatni í ánni.

Þessi dæla er þannig í gangi 24 tíma á sólarhring og skilar afgangsvatni aftur til baka í ána. Mikill áhugi var á dæluinni á svæðinu og því var sett upp sérstakt verkstæði til að framleiða og gera við dælur.

Alþjóðamót

Mörg skátabandalög bjóða skátum frá öðrum löndum að taka þátt í landsmótum, félagsmótum o.þ.h. Öll opinber boð til íslenskra skáta eru birt í Skátamálum eða öðrum mál-

gögnum BÍS þannig að allir fái tækifæri til að sækja um. BÍS velur oft eitt eða fleiri mót sem boð berast á og efnir til hópfarðar á þau og sér þá um að útvega fararstjóra.

Stundum eiga íslenskir skátar flokkar vinaflokka í öðrum löndum sem þeir heimsækja og fá í heimsókn.

Jamboree

Jamboree er alþjóðlegt skátamót sem haldið er fjórða hvert ár og er opið öllum skátabandalögum sem eru í Alþjóðabandalagi drengjaskáta (WOSM). Á Jamboree í Kanada 1983 tóku stúlkur úr bandalögum sem eru í WOSM í fyrsta skipti þátt í slíku móti. Meðal þeirra voru íslenskir kvenskátar.

Á Jamboree í Ástralíu 1987/88 var kvenskátum úr bandalögum, sem ekki tengjast WOSM á neinn hátt, einnig boðin þátttaka.

Jamboree var haldið í fyrsta sinn árið 1920 í London og í annað sinn árið 1924 í Danmörku. Árið 1975 var það haldið í Noregi og þá sáu Norðurlöndin fimm um framkvæmdina. Kjörorð mótsins var „Fimm fingur – ein hönd“ en mótið fékk heitið Nordjamb. Orðið Jamboree er sagt vera úr indíánamáli og þýða „fjöldi stríðsmanna frá mörgum ættflokkum saman komnir til friðsamlegrar keppni“.

Skátavegabréf

Skátar eiga að hafa með sér skátavegabréf þegar þeir ferðast erlendis á vegum skáta. Það er eins og kynningarbréf sem staðfestir að skátinn sé félagi í viðurkenndu skátabandalagi.

Það kemur **ekki** í stað venjulegs vegabréfs, sannar bara að handhafinn er skáti.

Skátavegabréf má fá á skrifstofu BÍS. Hafi maður skátavegabréf er auðveldara að eignast kunningja í útlöndum.

Pennavinir

Á Jamboree og öðrum alþjóðamótum gefast mörg tækifæri til að bindast vináttuböndum við skáta frá öðrum löndum og finna þannig að maður er hluti af alþjóðlegu samfélagi skáta.

Ef þið eigið þess ekki kost að ferðast til útlanda eða taka þátt í landsmóti hérna heima þar sem erlendir skátar eru alltaf þátttakendur getið þið komist í samband við erlenda skáta með því að skrifast á við þá og á þann hátt kynnas lífi fólks og skátastarfi utan Íslands. Ef þig eða flokkinn þinn langar til að skrifast á við erlendan skáta skaltu hafa samband við skrifstofu BÍS.

